

УДК 681.518.54

Куц Д.О., студент гр.281-20-1

Науковий керівник: Лола В.В., держ.упр., доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ

Проблема реформування медико-санітарної експертизи (далі - МСЕК, комісія) в Україні вже тривалий час є досить актуальною для України, але ще більше вона загострилася в умовах повномасштабного вторгнення. Це, серед іншого, обумовлено необхідністю оформлювати інвалідність через травму, отриману на лінії фронту, учасникам бойових дій, а також зловживаннями, які пов'язані із встановленням інвалідності для цивільних осіб як певної можливості уникнути мобілізації та, навіть, покинути межі країни. Саме у цей момент почала викриватись досить велика кількість проблем, які виникають у зв'язку із реалізацією цієї процедури. Серед них, одна з найбільших – це корупція. Так, наприклад, досить часто, для того аби поставити людині необхідний за критеріями постанови Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 р. № 1317 «Питання медико-соціальної експертизи» діагноз, лікарі, які входять до комісії, зловживають своїм положенням задля отримання неправомірної вигоди.

Серед усієї кількості зловживань, що існують у зв'язку із функціонуванням МСЕК, варто виокремити декілька найбільш розповсюджених. По-перше, це використання службового становища для того, щоб отримати неправомірну вигоду шляхом шантажування пацієнтів щодо того, що їм поставлять групу інвалідності нижче, ніж вона повинна бути відповідно до визначених законодавчо критеріїв. По-друге, це встановлення інвалідності людям, які б не повинні були її отримати. Таким особам інвалідність може стати ключем для звільнення від мобілізації та, зокрема, для перетину кордону. Прикладом однієї з таких справ, що отримали публічний резонанс, стало викриття заступника комісії Полтавського обласного центру МСЕК, що за попередньою змовою з лікарем приватної лікарні допомогла чоловіку з встановленням II групи інвалідності. [1]

Для того, щоб вирішити визначені вище проблеми, Кабінет Міністрів України затвердив план заходів щодо реформування в Україні медико-соціальної експертизи та зміни оцінки і забезпечення потреб для людей з обмеженням повсякденного функціонування. Серед ключових змін, що плануються:

1) використання Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) для фіксації стану людини та її потреб, а також дій, необхідних для відновлення, адаптації в соціум, повернення якості життя;

2) впровадження набору пакетів послуг у медичній, реабілітаційній, соціальній, освітній сферах, працевлаштуванні відповідно до визначених потреб людей з обмеженнями життєдіяльності;

3) прозорі, доступні та зручні для людини інструменти отримання таких послуг, зокрема цифрові.[2]

Зокрема, використання Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) дозволить зменшити людський фактор в встановленні обмеженості людини та надавати, згідно з класифікацією, необхідні ліки, послуги та інше. Також в цьому питанні може допомогти цифровізація таких послуг, задля автоматизації процесу та зменшення кількості часу на проходження комісії.

Таким чином, реформа МСЕК в Україні є нагальною і необхідною. Вона вже давно назріла, але ще більше загострилася у сучасних умовах. Одним із заходів, щодо

реформування МСЕК і подолання корупції і зловживань у цій сфері, є реформування діяльності цієї інституції, зокрема, шляхом цифровізації її діяльності та використання МКФ задля пришвидшення процедур і зменшення впливу суб'єктивізму при встановленні хворому інвалідності.

Перелік посилань:

1. У Полтаві на хабарі у \$5000 затримали заступника керівника комісії Полтавського обласного центру МСЕК. *Інтернет-видання «Полтавщина»*. URL: <https://poltava.to/news/73394/> (дата звернення: 16.11.2023).

2. Уряд затвердив план заходів щодо реформування МСЕК в Україні. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyyv-plan-zakhodiv-shchodo-reformuvannia-msek-v-ukraini> (дата звернення: 16.11.2023).